

Ravn

”Hråå, Hråå, Hråå” – eller noget i den retning, lyder det i disse dage her i Sottrupskov i disse milde februar dage, når man skal ud i skuret efter lidt brænde eller har et andet gøremål ude.

Det er raven, der flyver rundt over landsbyen og skoven. Eller rettere ravnene – for parret er næsten altid sammen. Har man set eller hørt én ravn, begynder man straks at kigge efter, hvor den anden er henne. Og man kigger altid op. Gæs, måger og andet kan godt få lov at flyve over, uden at man løfter blikket fra det, man nu er i gang med. Men ravnene skal man lige tjekke. De er for magtfulde og mytiske til at blive ignoreret. Og nogle dage her i det tidlige forår er der fire ravne. Det er klart to for mange. Et nabopar eller et nyt ynglepar trænger sig på, og skal lige prøve grænserne af, og så er der et farligt spektakel resten af dagen. Men det nye par ved i virkeligheden godt, at de er på fremmed grund, så på et tidspunkt forsvinder de igen.

Foto: Johan Chr. Homann

De lokale ravne har rede inde i Sottrup Storskov, som grænser op til landsbyen. Og det har de haft, siden vi flyttede hertil i starten af firserne, om end det nok næppe er de samme. I starten var reden placeret højt til vejrs i et bøgetræ nede ved Als Sund, men så kom stisystemerne – Nydam-stien og senere Als Sund-stien, som følger samme strækning i skoven langs Als Sund – og så blev det ravnene for meget med de mange spadserende, hvorefter de fandt et mere roligt hjørne af skoven.

Ravnen er i dag udbredt over det meste af landet, dog er der længere mellem parrene i det vestlige Jylland, og Sønderjylland udgør stadig et kerneområde. I 2018 var der ca. 1300 par, og bestanden er stadig stigende. Men sådan har det ikke altid været. Midt i forrige århundrede var landsbestanden nede på 16 par – de fleste af disse kunne findes i skovene her i det østlige Sønderjylland.

Menneskenes efterstræbelse var skyld i nedgangen, for langt tidligere var den noget mere almindelig over hele landet. Det var ikke af almindelig uvilje mod raven, at den var trængt. Man må huske på, at vilkårene tidligere var trange for menigmand, og vilde fugle og dyr blev generelt betragtet som enten et bytte, man kunne spise eller som konkurrenter til ens afgrøder og husdyr, som for eksempel kyllinger og smågrise. Så fugle og dyr blev næsten altid efterstræbt. Regler for jagt og regler for bekæmpelse af kragefugle og rovfugle, gav dog raven forbedrede leveduligheder, så vi i dag kan finde den i landskabet igen.

Foto: Johan Chr. Homann

Og raven er en hårdfør overlever, der klarer sig mange steder på den nordlige halvkugle – også i det yderste nord. Læser man Jens Gregersens ”Arktisk Sommer”, om Jens Gregersens mange besøg i de arktiske områder, slår det en, at raven altid er menneskets tro følgesvend til den yderste forpost. Raven findes ved tidligere hvalfangerpladser på Svalbard, ved for længst forladte sovjetiske industrier ved Ishavet, ved Alaskas nordkyst såvel som ved et lille forfrossent fiskerleje ved Berings Strædet. Med deres intelligens, overblik og erfaring finder de føde under disse barske forhold.

Og raven er god til at udnytte de givne muligheder. Under et besøg i Island i sommeren 2023 boede min kone og jeg på et mindre hotel på halvøen Snæfellsnes ud mod Atlanterhavets kyst. Her var der inden for klitterne en uendelig lang række strandsumpe, som var ideel for de særdeles talrige havterner, der kunne fiske småfisk i havet og have rederne på den anden side af klitterne. Vi kunne så fra den lille terrasse følge ternernes flugt fra kjoerne – der ville frarøve dem fisken - når de fløj ind til ungerne med fisken. Men det var det ikke kun min kone og jeg, der synes var interessant at følge. Ravnene havde for længst også fulgt trafikken – måske igennem generationer. Så de var på banen fra morgen til aften. De gik dog desværre ikke som kjoerne efter de små fisk, men fulgte ternerne til reden, hvor de landede og fik fat i en vinge eller et ben på ungen, og fløj så hjemad mod fjeldet med den lille, der baskede ynkeligt undervejs.

Vi sad så tilbage på terrassen med en noget dobbelt følelse. På den ene side syntes vi, det var synd for den lille terneunge, men på den anden side oplevede vi jo et af naturens store skuespil, som jo ikke var et skuespil, men som var vilkårene derude i naturen, hvor også Raven skal sørge for sine unger.

Så husk at nyde synet af raven derude, enten det er her ved skovene på østkysten eller i marsken, hvor de kan være talrige, især når de har fået øje på, at havørnene har et bytte. Det er en fascinerende fugl.

Skrevet af Gert Fahlberg